

Constantin PARASCHIVESCU

Dramatică premieră

Am răspuns invitației Teatrului din Constanța la o premieră pe 1 august a.c., puțin nedumerit că în plină vacanță artistică se prezintă un nou spectacol. M-am gândit că, poate, se reia astfel o tradiție a instituției, a stagiunilor estivale cu vacanțe în septembrie. Niciunui dintre cei zece cronicari bucu-reșteni câți am fost acolo, însă, nu i-ar fi putut trece prin cap că vom asista la o altfel de premieră, după reprezentația cu **Vrăjitoarele din Salem** de Arthur Miller, regizată de englezul Gordon Edelstein. Anume, anunțul făcut de un personaj local, care nu s-a prezentat, la sfârșit, că am asistat la prima și ultima reprezentație a spectacolului, întrucât teatrul nu va mai exista de a doua zi ca instituție, iar personalul devine șomer. De ce? Pentru că nu mai poate fi subvenționat de Consiliul Județean. N-am înțeles și cauzele, dar ziarele locale ne-au informat a doua zi că prefectul a decis suspendarea activității teatrului, atacând în instanță hotărârea înființării lui de către C.J. din urmă cu două luni. Care hotărâre urma unei decizii a Curții de Apel Iași de încetare a activității Teatrului Național Constanța (?). C.J. s-a conformat, anulând actele administrative de înființare a lui în urmă cu trei ani și adoptând o hotărâre de înființare, în consecință, a Teatrului de Stat Constanța. Socotită acum ilegală de către prefect. De fapt, unele semne de avertizare ni le prezentau chiar afișele și programele, unde în loc de titulatura Național, vedem scris Teatrul de Stat. De ce a decis Curtea de Apel Iași încetarea activității Naționalului constănțean și de ce, la urma urmei, a fost înființat în 2004, cu schimbarea sediului și includerea Teatrului de Revistă „Fantasio” în componența sa, rămân absconse enigme fără nicio legătură cu arta. Am fost atunci la premiera inaugurală cu *Livada de vișini* de Cehov și am deplâns mutarea într-un spațiu meschin, odată cu ridicarea formală și ipocrită în rang a instituției. Regret că am fost și acum la ultima sa pălpăire artistică, înaintea deces, pe care nicio motivație de bun simț n-o poate susține. E o imixtiune grosolană și singulară în viața culturală a unui municipiu, prin alte părți câte o autoritate locală atentând doar la postul de director. Aici, Beatrice Rancea și-a dat demisia din funcția de director general, că, oricum, nu se putea împotrivi pirateriei agresive a unor făpturi jalnice în ignoranța lor. Poate că la apariția acestor rânduri situația să se fi normalizat...

În aceste condiții, e cam deplasată o analiză a spectacolului, mai ales că s-a finalizat în trei săptămâni. Regizorul Gordon Edelstein a alcătuit o distribuție bună și a imprimat, după câte mi-am dat seama, o notă de vigoare protestatară acțiunii, cu tonuri ridicate și atitudini aprige la eroul principal John Proctor (în persoana lui Iulian Enache), cu ieșiri aproape isterice ale veteranului Giles Corey, care numai că nu sare la gâtul cuiva în interpretarea unui veteran de fine nuanțe, al trupei, după câte îl știu, Alexandru Mereuță. A fost invitat în spectacol Dorin Andone de la T.N.B., care, în reverendul John Hale creează o reală tensiune dramatică odată cu apariția sa, după un prelungit moment de monotonie spart doar de un țipăt strident al fetei din pat posedată de diavol. Ce nu creează regizorul, sau nici n-a avut în vedere, este atmosfera

stranie de teroare care bântuie așezarea și prevestește cugetele albe, naive, și totodată tensiunea firească ce se conturează în confruntarea cu spiritele malefice. Rolul de discreditare morală a lui John Proctor de către Abigail Williams e redus și ne semnificativ, isteria fetelor posedate de diavol devine o ieșire extravagant-ridicolă, moartea eroică a bătrânului Corey, care și-a sfidat călăii cu „încă o piatră” pe piept, pomenită în treacăt și fără ecou. Dana Trifan are ținută și demnitate în Elizabeth Proctor, după un dialog șters cu John din care nu se reține mare lucru. Am remarcat ponderea expresivă a Ilenei Ploscaru, pe care am revăzut-o cu plăcere în Rebecca Nurse (dar, din nou, nu se reține soarta eroinei, expedită în adaptarea Ioanei Ieronim și a lui Gordon Edelstein), am reținut evoluția măsurată și logică a lui Cosmin Mihale în Judecătorul Hathorne, ca și a asistentului Ezekiel Cheever, Pavel Bârsan.

Uite că am încropit, totuși, o cronică. La ce bun, însă? Sâmbătă 4 august a.c., dimineața, la Radio România Cultural, o domnișoară spunea că succesul reprezentației a ridicat toată sala în picioare la aplauze. Nu știe, probabil, că gestul publicului nu e, de mulți ani, expresia unui sincer entuziasm, ci, din păcate, un reflex formal și stupid de la mitingurile de odinioară și concertele rock de astăzi.

Teatrul de Stat Constanța – Vrăjitoarele din Salem de Arthur Miller. Traducerea: Mihnea Gheorghiu și Alf Adania. Adaptarea: Ioana Ieronim și Gordon Edelstein. Regia artistică: Gordon Edelstein. Scenografie și lighting design: Nic Ularu. Distribuția: Vasile Cojocaru (Reverendul Parris), Elena Pahonțu (Betty Parris), Caroline Gombe (Tituba), Florina Bulgaru (Abigail Williams), Mariana Milaș (Susanna Walcott), Cristina Oprean (Ann Putnam), Dumitru Caramitru (Thomas Putnam) Claudia Fortan (Mercy Lewis), Laura Bilic (Mary Warren), Iulian Enache (John Proctor), Ileana Ploscaru (Rebecca Nurse), Alexandru Mereuță (Giles Corey), Dorin Andone (Reverendul John Hale), Dana Trifan (Elizabeth Proctor), Eugen Mazilu (Francis Nurse), Pavel Bârsan (Ezekiel Cheever), Remus Archip (Herrick), Cosmin Mihale (Judecătorul Hathorne), Dan Zorilă (Judecătorul Danforth), Nina Udrescu (Sarah Good), Marian Adochiței (Hopkins), Turchian Nasurla, Loredana Luca, Lana Moscaliuc (Fete). Premiera 1 august 2007.

Marinela ȚEPUȘ

„A fi sau a nu fi...”

O știre seacă, de pe unul dintre posturile de televiziune, anunța, acum un timp, că teatrul din Constanța „a fost reînființat”. Nu se preciza sub ce formă: „de Stat” sau „Național”. Se spunea numai că, în disputa dintre Consiliul Local și Prefectură, a câștigat Consiliul Local. Putem presupune, așadar, că teatrul se va numi „de Stat”. Cui să fi folosit toată această mascaradă nu știm. Mai ales că ea a început acum câțiva ani, când Teatrul Dramatic „Ovidiu” a devenit Teatrul Național. N-ar fi fost nimic dacă asta nu ar fi presupus comasări ale mai multor instituții, mutarea din clădirea unde se afla și Opera în cea în care